

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI LAKÁS:

Széchenyi-téren, a hidkaputól kimenet balra a 23. szám alatti ház emeletében.

Megjelen a lap hetenkint 3-szor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délelőtt. Ára évfolyamra 3 ft. o. é. Hirdetési ár: 5 hasábos sorért 1-ör 7 kr., 2-ör 6 kr., 3-ör 5 kr. o. é. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.

A „nyilvántári” cikkek sora-után 23 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzandók.

KIADÓ-HIVATAL:

Középútcza, STEIN J. könyvkereskedése.

Kolozsvár, n. ov. 14.

(D.) A követválasztások feltűnő élnékeséget költöttek a vidékeken, s azt hisszük nem csalódnunk azon tapasztalatunkban, hogy a törvényhatóságok lakóit nemzeti különbség nélkül vonták közelebb egymáshoz.

Nem csak az örvendeztet, hogy a román választókat derült arccal látjuk a tricolor zászlók alatt szép egyetértésben a magyar választókkal; de általában úgy tapasztaljuk a vidéken, hogy a nép arca derültebb, a régi mogorva visszatartozkodás helyett, most bizalmasan köszönti az utasokat, nem gyűlölt többé a nép előtt az ur csak azért, mert fölteszi róla, hogy magyar, nem félti az et-től többé felszabadult birtokát, nem nemzetiségét, mert a nyilvános bujtogatások nem szédítik többé fejét; s azt kell hinnünk, sőt többekkel találkozáva némi pozitívással is állíthatjuk, hogy a román értelmiség egy része is helyet engedett szívében azon régibb alkotmány alapelvei iránti rokonszenvnek, mely nem időszerű politikai játékok által indokolt kegyelemből, hanem az időből nőtte ki magát, s a mely biztosítani képes volt minden egyének, s az egyének tömegéből alakult nemzetiségeknek polgári jogait, azon mérvben, a mint az egyének a régi előjogok feltételei mellett az alkotmány sánczain belől állottak, és szintugy biztosítani képes jövőre az összes nép, s e nép külön tömegeiből alakult nemzetiségek politikai s társadalmi jogait, miután már úgy a törvényhozás, mint a királyi ház többszörös biztosításai által a vallás s nemzetiség különbsége nélküli jogegyenlőség eszméje, politikai jövőnk sarkpontját, s a közös szabadság egyik főbiztosítékát képezi.

Ha a régi kiváltságok maradványai által is még mint puszta társadalmi faktorok, politikai életünkben a jogegyenlőség állított a kiváltságok helyébe, s jövő politikánk kiindulási pontja nem lehet egyéb a jogegyenlőség, a mely valamint az egyéni, úgy a nemzetiségi kiváltságokat is kizárja. Tisztába kell jönnünk legelőbb is ez eszmével, hogy azon nagyobb és kisebb kérdések irányában, a melyek a törvényhozási eszelekvés terén fölmerülendők, józan ítéletet hozhassunk: s tisztába kell jönni ez eszmével a társnemzetiségeknek is, hogy úgy saját érvényüket né az idők által tulszárnyalt nemzetiségi kiváltságosságban, hanem egy közös hazai politikai szabadságában törekedjenek biztosítani.

E tér az európai gyakorlat által is már szentesített emberiségi elméleté, a világ-polgárat e téren lelve fel haladási útját, részletes előjogok helyett a társadalom közös jogait, s benne az egyéni és társulati szabadságot létesít; józan intézményekben tette le a közszabadság talapatát, melyre minden egyén, minden kör, minden nemzet biztosan fektetheti le előhaladási törekvéseit.

Ily irányban kell egy szabad és boldog hazát megalakítani, hogy azon szabad és boldog haza, mely ekkor a választottaké volt, legyen most az összes népé, de meg kell fontolni, hogy a régi haza az új hazát nem azért fogadta kebelére, hogy új csak a lepke pupája gyanánt élettelen tömeg maradjon, hanem a közös szabadság elfogadása által ezen régi haza felfrisülni, megifjadni, s erőben gyarapodni kívánt az újabb tényezőit elfogadott elemek által.

Ha ezen elemek akár az előbbiek feletti uralomra törekednének, akár azokkal ellenkező csoportozatokba oszolva a visszahatás sajnálatos politikáját akarnák üzni, a belviszály által csak a közös haza kifejlésére előhaladását gátolnák, s viszont nem kevésbé káros hatást gyakorolnának a hazára a régi elemek, ha az új elemeket nem ösztönöz fogadták fel magok mellé, s az állam elrendezésénél a régi előjogok s kiváltságok ébénai falait huznák magok, és mások közé a közös alkotmány sorompóján belül.

Ösztönöség s valódi hazafias akarát, s a kor eszméinek s kívánalmainak tisztult felfogása önként elvezet minket azon elhatározásokra, melyeket a közös egyetértés követel.

Az a kérdés, ha tisztultak-e az eszmék ily irányban? Mi azt hisszük, hogy igen! És e kijelentésünk talán csodálatosnak tetszhetnek az olvasó közönség előtt éppen akkor,

midőn a szász universitás feliratát hozzák lapunk hasábjai, mindamellett mi a haza általános közvéleményében az eszmék tisztulásának feltűnő jeleire ismerünk.

Világos kezd lenni, hogy a jelenlegi kormány nem akar játékot üzni a korona által kimondott eszmékkel; s miután Magyarország integritása s jogfolytonossága képezi a korona alapeszméinek, valamint életfeltételeinek is sarkpontját; a régi chaotikus zavar enyészni kezd, a sötétben kapkodás hasard politikája hanyatlik; s a nemzetiségeknek meg kell győződniök, hogy a pozitív törvény és történelem által kimért historiai területen belül kell existenciájuk s további kifejlődésük alapjait keresni; a mi pedig nem a belső viszály élesztése, nem a recriminatioi folytonossága, sem pedig a mások rovására nyert kegyelmi malasztok, hanem a haza és szabadság közössége, s a valódi és elfogulatlan honpolgári köteleességek hű teljesítése által elérhető.

Midőn a jelenlegi kormány gondot látott arra fordítani, hogy a zavart idéző bujtogatások által a köznép esze meg ne zavartassék, ezen eljárás kétségtelen hatását látjuk, azon derült és odaengedő magatartásban, a melyet a saját józan eszére hagyott nép éppen most a legutóbbi választásoknál mindenütt kitünt.

Ezen joggyakorlatnál nem látjuk most a kászt és nemzetiségek közt azon szomorító fenyekeedést, melyet a napi irodalom a néhány év előtti választásoknál indokolva jelzett.

És mindamellett, hogy ma a választókat nem kecsgettik a szegényebb osztályok kapsiságát élesztő ígéretekkel, azok, a kik a mostani választások physiognomiáját észlelték, úgy találták, hogy a választó népesség arca derültebb mint az utóbbi választásoknál, s egy, habár alakatlan, de biztató remény lengi át a nép kebelét; kezd biztos lenni az abban, hogy a mi törvény által kimondatott, a felszabadult birtok szabad birtoklását, s a törvény előtti s a politikai szabadság élvezetébeni jogegyenlőséget soha sem fogja a magyar értelmiség megháborítani, vagy megrövidíteni.

Azon elv, melyet egykor Mátyás király a székely nemzetre nézve kimondott: „nec habet aliquis dominum plus, nec servorum minus de libertate” most általános elv a magyar királyság területén, melynek keretjén belül boldog és virágzó lehet minden egyén, minden család és minden nemzetiség.

Mert egy ország alkotmányos szabadsága a jog egyenlőség által hasonlatossá válik a léghöz és napsugárhoz, mely a csarnokban és kunyhóban egyaránt egy és ugyanaz, s a mely szegényt és gazdagot, s magyart, németet, horvátot, román s mindent, ki a királyság területén belül lakik, egyenlőleg táplál, éltet és melegít.

Feladatunk tehát az, hogy a hazát tegyük boldoggá és szabaddá, s akkor boldogok és szabadok leszünk abban mindnyájan.

A szász nemzeti gyűlés felirata ö Felsőségéhez.

(Folytatás.)

Áldozatkész s békülékeny szellemmel, a mint azt Felsőged hű népeitől várja, a hű alázatos szász nemzet megemlékezve a Felsőges császári ház iránti soha meg nem rendült hűsége és ragaszkodásáról, a felhívást az új pályán is érzelmei s meggyőződéséhez híven fogja követni.

De minél tisztább akarata, s minél őszintébb törekvése, hogy elősegítse egy valódi, őszintén vett kiegyenlítés művét az ország nemzetiségei közt, valamint az egész birodalom királyságai és országai közt törvényes hatáskörükön belül: annál kevésbé lehet és szabad elodáznia azon köteleességet, melyet mindnyájunkra ró az igazság erkölcsi parancsa, a kölcsönös bizalom ezen első feltétele.

Ezen parancsnak engedelmességgel, hazánkra, Erdélyre szorítokozunk, s különösen a szász föld (Sachsenland) népességének állása és jogi helyzetére, mely népességet képviselő alkotmányosul egyedül a szász nemzet universitása van hivatalos és jogosítva.

Ezen teljesen törvényes és alkotmányos álláspontból bátrak vagyunk hasonló módon, valamint 1862. márt. 29-ki legalizatosabb és legmagasab

széssel fogadott feliratunkban nyilatkozatainkat, javaslatainkat és kéréseinket a szentséges trón lépésőre tiszteletteljesen letettük, úgy most is nyíltan leleplezni azon kétélyeket (Bedenken) és aggodalmakat, melyeket beuntunk felőreszteni alkalmas az 1865. sept. 1-sőjéről kelt legm. kir. leirat fogantatása, melyszerint új alapon egy új országgyűlés hivott össze, melynek egyedüli és kizárólagos tárgya a Magyarország és Erdély egysítéséről szóló 1848 ki I. törvényezik revisiója lenne a mindkét országra nézve közös érdeket illetőleg.

Azon tényre szemben, miszerint az 1863. jul. 1-ére N. Szebenbe összehívott országgyűlés, a királyi országgy. biztosnak 1864. oct. 14-ről kelt intézkénye szerint, az újból összehívás biztosítása mellett csak elnapoltatott, már magában az is nyugtalanító momentum gyanánt tűnik fel, hogy nem vétett tekintetbe az Erdély alkotmányában (1791. VI. sz.) alapuló, s az 1863. april 21-ről kelt ideiglenes országgyűlési rendtartásba is felvett határozat, melyszerint az országgyűlés a felbatalmazott kir. országgyűlési biztos által nyílt ülésben nem záratott be.

Még mélyebb aggodalmat szül egy egészen új országgyűlésnek az 1791-iki tizenegyedik t. cz. határozománya szerinti összehívása, tekintve különösen az elibe tűzött tárgy nagy fontosságát.

Nem tekintve azon legőzibellen nehézséget, melyszerint ezen törvényezikhez képest az ország elismert nemzeti és egyházasnak politikai jogegyenlősége, melyre eleitől fogva suly fektetett, alig lenne fenntartható, még azonkívül az a három: magyar, székely, és szász rendi nemzetiség rendszerén, másfelől a nemesség tulnyomó politikai jogosultsága és uralmának eszméjén alapul.

Ennélfogva nem csak a románok, mint egyenjogított nemzet, hanem az ország azon részeiben is, a hol nemesi birtok urbér-kötelezett jobbágyokkal állott fenn, különösen a megyéken és székelységeken, minden nem-nemesek tekintet nélkül nemzetiségükre az activ és passiv választási jogból teljesen kizártnak.

Ezzel azonban a Felsőged által ismételve biztosított, éveken át az állam-élet minden részeiben tényleg fogantatott és az 1863. october 26-diki cikkekly által immár a hazai törvénykönyvekbe is felvett s minden nemzetiségek és a nép minden osztályai egyenlő jogosultságot és kötelezettséget illető alapelv nem egyeztethető.

Való ugyan, hogy Felsőged ama törvénynek a jelenkor jog-nézeteivel ellenkező szigorát enyhítendő az ország minden lakói iránti egyenlő atyai gondoskodásból a régebben politikailag nem jogosult nép-osztályokat is ez országgyűlésre való választásokban részesülésre jogosultságnak nyilvánítani méltóztatott; azonban ezen felállított alapelv az 1791-diki XI. t. cz. határozatainak következetes fogantatásánál nem is tekintve azt, hogy ezen néposztályok mely szükségé, hogy egyenjogosultságukat ne mindenhol (jeweilig) engedmények tényéből, hanem a törvény állandó biztosítékából származtassák, se az elismert nemzetekre való vonatkozással, se egyes személyek irányában teljes módon nem vihető át.

A nemesség jogosultsága, hogy a megyéken és a székely-székéken, mint olyan, a választási jogot korlátlanul gyakorolhassa, míg a nem-nemesekre nézve az egész országban az adó-census feltételeinek teljesítése szabatik ki, a mi mindig csak egyenlően kötelezett állampolgárok irányában egyenlően kezelés marad, mely fájdalmasan éreztetik azon tényre szembe, hogy a nemesség kiváltsága állása megszüntetett s a nép minden osztályai egyenlő jogosultsága és kötelezettségét illető alapelv törvény által is biztosított.

Nem kevesebb aggodalmat szült a foadó levonása a megállapított censusból, mely úgy a kir. leiratban, miáltal az országgyűlés 1861. nov. 4-ére Károly-Felhérvárra összehívati rendeltetett, valamint az 1863. april 21-ki ideiglenes országgyűlési rendtartásban is számításba vétetett.

Ez által az ország hű lakóitól a választási jog, melyet ők már gyakoroltak, oly mértékben vonatik meg, hogy egész községekre nem jut egy választó, míg egy nemes, még ha semmi adót se fizet is, a választási jogot élvezi.

Továbbá ugyanazon társadalmi állású adófizetők közt is oly aránytalanság idéztetik elő a fogantatásánál, melyet a megállapított census elve nem enged meg. Polgárok, a kik városokban laknak, a hol házasztályadó s személyes keresetadó magasabb osztályai állanak fenn, a választási jogból kizártnak, noha magasabb adót fizetnek mint a vidéki lakók, a kiknek a megállapított census választási jogot nyújt.

Végül az 1791-diki XI. t. cz. határozatainak szigorú végrehajtása a polgári élet ama figyelemre méltó elemeit is mint papokat, tanárokat, iskolatanítókat, ügyvédeket, művészeket, mint olyanokat, alapvilág kizárja a választási jogból, noha ezek már hivatásuknál fogva kétségtelenül a népesség legértelmesebb osztályaihoz tartoznak, és ezen minőségükben a birodalom minden többi országaiban választási jogot élveznek.

Még kevésbé hozható összhangzásba e választási rend a szász székely és vidékekbeli jogállapotok és társadalmi viszonyokkal.

Azon alapelvel szemben, miszerint a régebbi alkotmányos viszonyok lennének kiindulásul veendő, már magában azon tény, hogy a választási rendtartások kibocsátása mindig a szász nemzet belügye gyanánt tekintet, alapos aggodalmak forrásul szolgál; mert az ország ezen részében is az országgyűlési követek választása mindig csak a törvényes képviselők által hajtható végre; míg most közvetlen választók hozzájárulása folytán azon jogi egyenlőség, mely már századok óta minden szász intézmények alapjául szolgál, itt inkább mint bárhol az országban éppen azért rövidítetik meg, mivel ez itten a községnek egyáltalában minden önálló polgárait egyiránt körülöleli.

Éppen ezért a szász földön kívül is a közelgő országgyűlésre nézve a választási jog kiterjesztése miatt kételyek és kérdézősködések támadtak, bizonyítvány annak, hogy az 1791-ki választó törvény, mivel az előhaladott jelenkor igényeivel nem egyeztethető, egyáltalában semmi biztos alapot nem szolgáltat, ehhez járul még, hogy a törvényhatóságok elökeire a választások elintézését illetőleg oly jogok ruháztattak át, melyek mindig az illető képviselők hatáskörébe tartoznak gyanánt tekintettek.

Figyelembe véve mindezen nehézségeket, melyeknek sulya lényegesen növekedik, még azon észlelés által, hogy egy erdélyi országgyűlés összehívása régebbi törvények határozományainak alapján ez alkalommal is kivihetetlennek bizonyult be, megmagyarázhatónak taláthatnánk azon aggodalom, hogy a most összehívott országgyűlés nem bírhatna azon megtámadhatlan állással, mely szükséges, hogy határozatainak s az ezzel összefüggésben levő törvények és államactáknak az egész országban mindenütt állandó elismertetés biztosíthatassék.

S pedig az államjogi kérdések állandóságát ígérő rendezése, ez a Felsőged által kitűzött s a népesség minden osztályai által egyiránt hön ohajtott czél.

Ezen czél elérésére e hűségesen legalizatosabb nemzeti universitás nézetei szerint csak egy biztos út volna található, u. m. kibocsátása egy az alkotmányos alapoknak s tényleges viszonyoknak megfelelő végleges törvénynek az országgyűlés összehívásáról, tagjai meghívása módjáról és azon alapelvekről, melyek a tárgyalások és határozathozatalok alkalmával szem előtt lennének tartandók.

Ezen ut követése Felsőged változhatlanul biztosított szándékainak, hogy az összbirodalom érdekeinek kétségtelen biztosítéka oly alkotmányosul jogalaphoz adassék meg, mely erejét és jelentőségét a népek szabad részvételében találja fel, bizonyosan megfelelne s eleibe különös nehézségek nem is állnának, miután az 1863. julius 1-ére Nagy-Szebenbe összehívott országgyűlés egy ide czélzó kormány-előterjesztvény felett kevésbé eltérő határozatokat hozott s azokat 1864. oct. 14-ik legalizatosabb feliratával legmagasb szentesítés végett fölterjesztette.

Ezen határozatok legmagasb szentesítése lehetővé tenné, hogy az országgyűlések Erdélyben az igazság minden igényeit kielégítő gáncsolatlan választó-törvény alapján hívassanak össze.

Bátrak vagyunk a legmélyebb tisztelettel bevallani, hogy az ez alkalommal tárgyalás alá veendő ügy rendkívül s következményeiben nem csak az ország önállóságát, hanem az összes birodalom érdeklő fontossága kívánatosá tette volna, hogy egy a népesség minden rendei és rétegei jogérzetének egyiránt megfelelő országgyűlés alkottassék össze.

Némely tárgyalások után, melyek még a múlt században kezdtek, de még csak rendes tanácskozások folyamába se vezethetettek, mivel az erdélyi rendek, a mint ezt az 1791. mart. 7-i, 1838. mart. 30-ik és 1842. mart. 22-iki felirataik világosan és megezőfolthatlanul bizonyítják, csak szilárd, kölcsönösön szerződésileg biztosított feltételek mellett akartak a magyar királysággal szorosabb kapcsolatra lépni, — végre az unio kérdése az 1848-i végzeteljes évben elő nem készített, nyugodt megfontolásnak időt nem engedő határozathozatal tárgya lön. (Vége következik.)

Vázlatok a székely nemzet alkotmányos életéből.

(Folytatás.)

Minden, a székely nemzetet érdeklő törvény-cikkek között ezek, az 1562-ben Segesvárt hozott törvény-cikkek, monhatni a legnevezetesebbek lévén, nem lesz talán fölösleges, ha egy kissé részletesen tárgyaljuk ezeket. S ezt annyival is inkább szükségesnek látjuk, mert ezek által döntőnek halomra a székelyek minden kiváltságai; ezek által határozatik meg, hogy a felségsértés esetében a székelyek is veszíthessék el jóságukat; a harmadik rend ezek által fosztatik meg szabadságától, s esék adó és tized alá, míg a főnépek és főfők nemesi rangjukat ezután is megtarták; a székelyek sóbányája, Parajd, ezek által nyilvánítatik kincstárivá, és más számtalan hasonló jogok élvezetétől ezek által fosztatnak meg; de lássuk magunknak a törvény-cikkeknek némely ide vonatkozó pontjait:

„Nyilván vagyon — olvassuk ezekben — mindenkéül az elmúlt napokban az székely község: Maros-Vásárhelyen, Csik-, Gyergyó-, Kézdi-, Seps-, Orbaiszékből mi ellentünk és országunknak békecsédes állapotja ellen, mely hirtelen megtámadást töltöttek vala; ki ha Isten kegyelmességéből meg nem esendesül vala, félelmes vala, hogy országunkra nagy veszedelem következék, és a székely földje teljességgel el ne veszne, mely támadás megcsendesítésének okáért tetszett vala nekünk és tanácsunkbeli uraknak és országbeli két nemzet híveinknek, hogy szent János havának huszadik napján ide Segesvárra közönséges gyűlést tennének, mely gyűlésbe a székelységben levő főnépeket és főföket fejenként, a község közül pedig minden székéből 16 válogatott székelyeket örök hitetlenségnek alatta hivatoánk, hogy megértvén a támadásnak okait, a közönséges békecsédes állapotot való megmaradásáról végeznék. Mely gyűlésben, mikor a feljebb megmondott község közül a választott személyek jelen volnának, adtak vala minden székéről nekünk suplicatio levelet be, kikből értettük vala: hogy a sok nyomorúságok, két ellenség és erőszakok, kiket a főnépek a községen miveltének, a támadásnak okot adtak vala. Azért akarván efféle gonoszságok okait eltávolítani, hogy országunkban a közönséges békecsédes állapot megoltalmaztassék, a feljül megirt hivcinkkel a békecsédes állapotját ilyen képpen rendeltetni végeztük.”

„Mint hogy a székelyek, olvassuk tovább a törvényekben, régi szabadságukban bizván, hogy ők jóságukat, örökségüket el nem vesztenék, a király méltóságá ellen, és országunknak békecsédes állapotja ellen sokszor feltámadának, és oly dolgokat merének sokszor kísértetni, kikből országunkra nagy romlás következék, azért, hogy minden efféle gonoszságok és támadásnak okai közülünk kivettessék, végeztük: hogy ezután valamikor ők oly dolgokban vétkezének, kiből örök hitetlenség szokott következni, ők is azon képpen, mint a nemesség és országbeli több híveink, örök hitetlenséggel büntetessék, és mind fejeket, jóságukat és örökségüket elveszesszék, miképpen ez dologról más articulusok között országunkbeli híveinknek közönség-végzéséről articulus vagyon.

„A főnépek az ő főségökben és a főfejek az ő főfőségekben minden széken szabadon éljenek, úgy mint a nemesség az ő nemességökben, és a földön lakókat, kiket jó igazsággal bírnak, úgy mint a nemesség bírják az ő jobbágyukat, ők is jobbágyul bírják, kik rovásnak idején az ő községgel együtt megróttassanak.

A főnépek és főfők minden dézvának fizetéséből kivettessék, mint a nemesség; de úgy, hogy ők is lovakkal, pánczéllal, sisakkal, paizszal, pajakkal hadakozóképen jó móddal készen legyenek mindenkor, úgy, hogy minden főfő az ő főfőségéről, az mi parancsolatunkra és országunk szükségére, valamikor kelletendek egy-egy lóval indulhassanak.”

És alább: „A székely község mi szabad birodalunk alatt legyen, kiket sem a főnépek, sem senki — akárkik legyenek — bántani ne merjék, sem semmi szolgálatra ne kényszerítsék őket. Ha kik a főnépek és főfők közül az végzés ellen vétkezének, a megbántott személyeknek díjakat megadják, kik az ő nyomorúságokat a királybíráknak megmondják, azok a mi Directorunknak hírére tegyék és ezeket a Director causarum törvényre mi elönbbe hivassa, kiket ha az törvény megsulyosít, azoknak díjnak megfizetésére elvett marhájak visszaszára, és személyekben való megbántásoknak elégtételére kényszeríttessék.

Látjuk, hogy a közönséges békecsédes törvénynek folytatása nélkül esendőségben meg nem maradhat; végeztük azért: hogy minden széken, mind főszékben a mi királybíráink, székbírák és székülők minden tizenötöt öt napon széket iljenek, törvényt szolgáltassanak, holott a királybírák, vagy mindketten, vagy egyik személy szerint tartozzanak jelen lenni; hogy pedig a törvénytel méltóságosan és esendőséggel legyen, minden széken tizenkét főszemélyek legyenek, törvénytudók, istenfő jámborok a főnépek és főfők közül, kik megesküdjének, hogy minden barátságot, gyűlölséget, adományt és jutalmat hátravetvén, az peresek között igaz törvényt szolgáltassanak; kirekesztvén min-

deneket az törvénytevő helyről, az dolgokat esendesen, Isten s igazság szerint és lelkiismeretek szerint megítélik.” (Folytatjuk.)

Követválasztási mozgalmak.

Hosszu József program beszéde Kolozs megyei választóihoz.

Tisztelt barátaim!

Önök tölem politikai programot kívánnak hallani, s nem ok nélkül, mert követet választani, még pedig oly követet, ki utasítás nélkül fog az országgyűlésre megjelenni, s kit visszabírnai még akkor sem lehet, ha a közvélemény és törvény ellen nyilatkozik; egy ily követőtől politikai programot kérni nem csak helyes, de jogos is: azért igen is kész vagyok önöknek politikai programomat, politikai hitemet megmondani; de mielőtt ezt tenném, engedjék meg nekem a multra egy rövid visszapillantást vetni.

Hazánk alkotmánya ezredéves, hányszor nem volt ez az erőszak, hányszor a magán érdek kicsinyes eselszövényei által megtámadva; de ezen megtámadások mindannyiszor szappan-buborék gyanánt megsemmisültek, mert az alkotmány védői nem kegyeleti tényekre, nem önkényszülte oklevelekre: hanem ünneplés koronázási eskük által szentesített két oldalú szerződésekre hivatkozva, azt mindig az óhajtott diadalra vezették; dícséretekre legyen mondva az alkotmány hőseinek, hogy mindég a legnagyobb készséggel ragadták meg a kiálkozó alkalmat, az általuk imádozott alkotmányt az idők szükségéig idomítani, az idomításnál csak a józan okosság belátása, nem pedig a tényleges hatalom parancsa szolgálván zsinormértékül; mely idomításra szükség is volt, miután hazánk alkotmánya, mint minden európai régibb alkotmány kiváltságok alapulva, a nem kiváltságosokat érezhetőleg sújtotta, s az 1848-ki honatyáknak jutván azon szerenese, hogy kimondván az egyenjogúságot a birtok- és hivatal-képességet nemzet- és vallás különbség nélkül, a nép is, mely addig az alkotmány jótéteményeitől el volt zárva, az alkotmány tagjává vált. Csak fájdalom, az 1848-iki szomorú események a bizalmat a magyar nemzet, mint tényező, és a többi nemzetiségek között megingatták, az alkotmányos életben, különösen pedig oly országban, a melyet több nyelvű nemzetiségek lakják, az elkerülhetetlenül szükséges egyetértést tökéletesen veszélyeztetették. A mit látván a kormány és azonkívül téveszmékből kiindulva, magát jogosultnak tekintette az 1848-iki törvényeket nem csak 17 esztendőn át felfüggesztve tartani, hanem, mi több, az 1848-iki erdélyi I. törvény-cikket az erdélyi országgyűlésen még revidálni kívánja. Habár a szoros törvényesség alapján erdélyi országgyűlést a nélkül, hogy a jogfolytonosság meg ne tagadtatnék, összehívni lehetetlen; habár állami jogerzetünk az erdélyi országgyűlésre való megjelenés által megsértetik, mindazonáltal a Felső, legkegyelmesebb urunk, atyai intézkedéseit fűi engedelmséggel fogadva, én a folyó hó 19-ére Kolozsvárra összehítt erdélyi országgyűlésre megjelenni készen nyilatkozom azért. Hogy egy feliratban újból is kimondjuk, miszerint az 1848-iki I. törvény-cikkek épp oly sarkalatos törvény, mint az 1791-i törvény-cikkek, és hogy ezen törvény-cikkek már az által, hogy az 1848-iki pesti közös országgyűlésre Erdély népei nemzetiség- és vallás különbség nélkül követeket választottak és azok a pesti országgyűlésre megjelentek, életbe is lépett: következőleg, hogy ezen törvény-cikkek revidálásának, ha már csakugyan ezen cikket revidálni kell, nem a kolozsvári, hanem a pesti közös országgyűlésen van kelye.

De más részről, minthogy a legszentebb törvény is csak akkor lehet állandó s az országra nézve boldogító, ha azon törvény a hazában lakó egyes ajku nemzetiségek szellemi és anyagi érdekeit egyformán védve, mindenki kész érte életét és vagyonát feláldozni; ez okból megmásolhatatlan akaratom, miszerint a feliratban határozottan kimondassék, hogy az Erdélyből Pestre felküldendő követek a pesti közgyűlésen mindent el fognak követni arra, hogy a birodalmi közös ügyek elintézésére, a koronázási hitelevél elkészítése előtt, a nem magyar nemzetiségek megnyugtására, a jogegyenlőség alapján egy oly alaptörvény alkottassék, mely a nem magyar nemzetiségek, in specie a román nemzet nemzeti jogait, és ezekkel kapcsolatban a nem magyar nyelvek, in specie a román nyelvnek a magán- és közéletbeli szabad használatát biztosítsa.

Ugyazintén mindent el fognak követni arra, hogy az 1848. magyarországi választási V. törvény-cikkek Erdélyre is kiterjesztessék, nem különben arra is, hogy a felelős kormányi eszme a megye és városi önkormányzattal olyaténképp hoztassék összhangzásba, hogy a megyei és városi tisztviselők megválasztása jövőre nézve is a népképviselő nyomán összealkotandó megyei és városi község kezében maradjon; a birodalmi közügyek úgy rendeztessék, hogy a Sz. István koronájához tartozó országok felelős kormányi és törvényhozási függetlensége és önállósága biztosítottassék; az osztrák birodalom nagyhatalmi állása s a sanctio pragmaticában kimondott feloszthatatlansága és közvédelme épségben tartassék.

A status adósságok, melyeknek kamatait a directadókat főlemésztek, mikénti kifizetéséről a

Lajthán tuli tartományokkal úgy egyezni ki, hogy azok a Lajthán inenni tartományokban és viszont valódi testvéreket, nem pedig ellenségeket találjanak, s végül mindent el fognak követni arra, hogy az állam-háztartásban a kiadásokat a lehetőségig megkímélve, a nyomasztó directadók leszállíttassanak, az omissinos indirect-adók pedig, mint alkotmányunkba ütőközök, tökéletesen eltöröltessenek, vagy legalább egy méltányosabb alap nyomán szedessenek fel; ugyazintén a közlekedési és oktatási hiányok kijavíttassanak.

Meglehet, hogy programom nem fog mindenkinek tetszeni, de ez lévén meggyőződés, egyebet nem mondhatok, mit csak multam, jelenem és nemzetem érdekei megtagadásával teljesíthetnék.

Én uraim román vagyok és mint ilyen, habár rá nézve a birodalom nagyhatalmi fényes állása, habár rá nézve a közös hazám és annak alkotmányos uton hozott törvényei „a legfőbb törvény”: a nemzetem szellemi és anyagi érdekeit szem elől el nem téveszthetem; ugyazintén mint oly román, ki nemzetem érdekeit lelkemből kívánom előmozdítani, éppen a román nemzet érdekében nem egyezhetem belé abba, hogy a jogfolytonosság mellőztével octroyhoz hasonló törvények által biztosítottassanak nemzeti jogaink, mert nem akarom nemzetemet újból is annak kitéve látni, hogy a mi ma mint törvény hozatik, holnap mint nem alkotmányos uton hozott surrogatum eldobassék.

Imé uraim, ezek azon elvek, melyeket én minden erőmből kész vagyok védeni; ha önök egy követőtől nem kívánnak többet, akkor becses bizalmuk által megisztelve elzem magam; ellen esetben méltóztatassanak bizalmunkkal még érdemesebbet meg-tisztelni.

N. Enyed, nov. 13. A megyénk egyik választókerülete folyó hó 11-én kezdett a követválasztáshoz. Engedje röviden leírom e pár napot, mely egy lépéssel közelebb vitt oly régen táplált édes reményeink teljesülése felé.

A zalatnai és topánfalvi szolgabírói járásból, melyek a megállított rend szerint először jöttek választásra, alig jelent meg 10 szavazó. Egyáltalában román atyánkfiai határozatlansága, zsarnoki uraltása papjaitól és ugynevezett intelligenseitől legjobban itt tünt ki, ugyanis nagyon sok román szavazó megígérte a szavazásbani részvételt, és csak 10-dik éjszakáján velt ellenkező rendeltetést, mint hogy meg nem jelenésüket egyébként tulajdonítani nem lehet, nem jöttek szavazni, sőt 11-én innen tértített néhány haza: Nagyon sajnálatos és meg nem gondolt ezen eljárása néhány román urnak, kik bennünk legtisztább baráti érzelmeink nyilvánítása mellett sem bíznak, kik az 1863-ki magyar politikát akarják követni; mert tettöknek biztos eredményt mennyiben nagyon alaptalan basis, melyre támaszkodnak, csak az illusiok hónapban láthatják biztosítva. Mikor jön már el az idő, midőn egy hazának fiai minden mellék-gondolat nélkül szeretettel fognak testvéri kezét!! Vajjon háromolna-e a román nemzetre szegény, avagy baj, ha követnek azon román lelkes szavait, ki midőn a választáson kérdezett: kire szavaz, azt mondá: „B. Kemény Istvánra, azért, hogy a megye autonomiáját és jólétét védje.”

Tegnap délután Enyed városa zászlókkal és zenével jött szavazni, s teljesen kétségteleen tette b. Kemény István követségét. Östve a nemes bárót fátylas-zenével tisztelte meg a város, a tanodai ifjúság és választói. A megye részéről Árkosy Lajos alispán; román választók részéről Hajós István s. szolgabíró; a városrészéről P. Szalhmári Károly hírneves írónk; az ifjúság nevében Gyarmathy Soma jogtanár üdvözölték szeretett követünket. B. Kemény István velős szavakban mondott e részvétért köszönetet; politikai programját is elmondotta, mely röviden e három szóba foglalható: törvényesség, jogfolytonosság, és lojalitás. Számos éljenzések közt vált el a tömeg szeretve tisztelt követőtől, áldást kívánva munkálkodásaira.

Ma folytatott a szavazás azokkal, kik a tegnapi napról elkéstek. Az eredmény: báró Kemény István kapott 808 szavazatot, Boér János (román és a másik kerületben követjelölt), 64 sz. Axente Severu 14 sz. Árkosy Lajos 11 sz. Boér Ferencz, (volt kolozs megyei administrator) 5 sz. Inezdi Sámuel 1 sz. Gaetanu Nikolae 1 sz. Domnu Vicișpan 1 szavazatot.

Mint bizonyost irhatom, hogy a másik kerületben Boér János (román) alispán lesz a követ; Boér János ur már 1834-ben követ volt.

Mint curiosum irhatom, hogy környékünkön, kivált a választás megkezdése előtt való napokon, a nép félt a forrongásoktól, nem csak a magyarok, de a románok is. E hír egészen esendesült, s a kedélyek megnyugodtak; csak az a kár, hogy az ilyféle hírek terjesztőit és kezdőit soha sem lehet megfogni, úgy hogy a kűtforrásra vezessenek. y.

Ilyefalva, nov. 11. Ilyefalva városa jogosult választói ma f. hó 11-én választák meg követeket, az eredmény következő:

Százharminckét választó közül megjelent a választáson 115, kik közül 113 szavazott Székely Gergelyre, 111 Lukács Ferenczre. És így Ilyefalva városa képviselői Székely Gergely és Lukács Ferencz. r. l.

Háromszék, nov. 10. Seps- és Miklósvár-székek követválasztása 8-, 9- és 10-kén folyt le, a szavazatok ifj. Berde Mózes és Székely Gergely közt oszlottak meg. Midőn e sorokat írom, még néhány szavazó hátra volt; de az eredmény bizonyos. Berde Mózesre esett szavazatok száma meghaladta az 1,300-at, Székely Gergely részére esett 700 és néhány.

Kézdi- és Orbaiszékekben ifj. Berde Mózesrel szemben Turi Gergely részére hajlott a többség, választás 8-, 9- és 10-kén folyt Felső-Fejér hídvégi választó kerületében, mint biztos forrásból értesíttem, Pócsa Ferencz mintegy 100 szavazattal lett a követ, a többi néhány szavazatot megosztott ifjabb Ládai és ifj. Bethlen Gábor gróf között, választás napja 9-dikén. S-Szt.-György 9-kén b. Szentkereszti Zsigmondot és Vajda Danielt választotta. Néhány szavazatot nyert Daczó János. r. l.

Csik-Somlyó, nov. 9. A folyó hó 19-kére Kolozsvárra egybehívott országgyűlésre küldendő követek választására a szavazók kerületenkénti szavaztatás végett e folyó hó 6-, 7-, és 8-dik napjaira valának meghíva, s az első napon tartott bizottmányi gyűlésből kiküldött két szavazatszedő bizottság előtt a legszebb renddel véghezment szavaztatásnak a következő eredménye lett: Mikó Mihály 2099, Mihály Gergely 2060, Boeskor Mihály 66, Xantus János 43, stb. szavazatot nyertek; minék következtül Mikó Mihály, és Mihály Gergely, miut a kibek széküknök a szavazatok tulnyomó állános többsége által nyilvánuló közbizalma öszpontosult, követeknek harsány éljenzések között elismertettek, s a szokott megbízó levelekkel el is láttattak.

Ebből könnyen átlátható, miként a Csikszék közvéleményének ily nagy üszbangzása az oka, hogy a mult hó 19-kén tartott értekezlet alkalmával a gr. Lázár Kálmán számos barátai önként vissza léptek. X.

Oláhfalva, nov. 10. Daczára a megbukott kormánytól ránk nehezedett egyének által elküvetett cselekek, követeinknek megválasztottuk 200 szavazattal 194-el Gál Jánost, és Both Károlyt, pótkövetül 168 szavazattal szentegyházis oláhfalvi lelkészünket, Albert Mihályt, alkotmányos érzelmű, szép tudományu ifju bazafit.

Gál János, ki 1837 óta királyi hivatalosi helyére ezen országgyűlésre is meghivatott, azonnal felszólította pótkövetünket, hogy követi helyét foglalja el, hogy így az alkotmányos országgyűlési szavazatok közül egy se hiányozzék.

Egy székely választó.

Kolozsvármegyében magyar román és szász választók nagy egyetértéssel választák meg képviselőjüknök, Zeyk Károly, és Hosszu József urakat.

Dobokamegye felső-kerületében Pánczél-csechen a követválasztás tegnap folyt le, 1263 jogosult közül megjelent 827. Követ lett Ócsvai Ferencz 783 szavazattal. A választásnál a legnagyobb rend uralkodott, az értelmiség nagy számmal megjelent tagjai, magyarok úgy mint románok mind Ócsvaira szavaztak, ki iránt folyvást a legőszintébb rokonszenv nyilvánított. S. J.

Tordamegyében Tisza László és b. Huszár Károly választásánál hasonló egyértelmiség uralkodott.

Kolozs megye követválasztása a legszebb renddel folyt le, román, szász és magyar választók saját nemzeti zászlókkal szép rendben jöttek be, és nagy számmal, s egy értelemmel szavaztak Zeyk Károly és Hosszu József urakra. Hosszu a román népség kérésére beszédet tartott a román választókhoz, melyben megmagyarázza nekik, hogy a királyság közös alkotmányától várhatja tüdvt a román nemzet. A választó nép örvendő arczeal járult a román követhez, s mindenike igyekezett azon szerencséhez jutni, hogy vele kezét szoríthasson. Hosszu ur politikai gondolkodásmódját mai számunkban közölt programja illusztrálja.

Fogaras-vidékéről igen bonyolodott és zajos választásról értesít levelezünk. Az ottani román burocracia hevesen lépett föl a nép előtt 1848 ellen, s 1863 mellett Codru Dragusianul kapitány tünt ki heves utca szónoklatai által. A választó román népség nyíltan kikelt a burocracia ellen, felhánnya, hogy ők nem románok, hanem egy megbukott rendszernek szolgálai, mely rendszer a népet koldusbotra juttatta. A szavazatszedők és nép közt esendőrök állottak, a Vajlán e hó 8-kán történt választásnál. A nép annyira kétkedett, hogy a bizottmány elnökének többször meg kelle a népet nyugtatnia, hogy szavazatát valóban beírják. A vajlai választásnál a követség felett gr. Teleki Sándor, és Antonelli román vikarius versenyeztek. A választás nincs befejezve, tény azonban, hogy gróf Teleki mellett állott a román választók többsége; de miután semmi ellenörködés nem folyt, s erőszakokról panaszkodnak ennek folytán a k. f. kormányzékhez panasz intéztett ezen választás megsemmisítése, s egy szabályos választás elintézése végett.

A Háromszéki, Kézdi-Orbaiszékből alakított felső-választó kerületben a követválasztás folyó hó 8-, 9-, 10- és 11-kén lejárt a következő eredményvel: Jogosult választó meghaladta az 5,000-et abból megjelent 2964 választó, ebből szavazott: 1822 Turi Gergelyre. 1139 Berde Mózes-

re, s e szerint ezen kerület köve Turi Ger-
gely. Részletesebben ezután, ha tért nyit becses
lapjában. Ojtozi.

Különfélek.

Mai számunk rajtuk kívül eső
ok miatt késett

* Tegnapielőtt városunkban azon rémber kez-
dett terjedni, hogy Torda városa lángban áll, erő-
szakos gyújtások következtében, mely egyesesen
politikai tüntetés az oláhság részéről. E hirrel szem-
ben határozottan állhatjuk, hogy nem igaz. Volt
ugyan két égés, egyik keletkezett östve 6 óra tájt,
a város legszélén Szind felől, de ez egy pecsenye-
sült gondatlanságából eredt. A másik égés reggel
1/2 három órakor kezdődött, az ugynevezett fiktus
csútrjénél, hol egy halom takarmány és gabnafélék
gyultak meg, s fájdalom ezektől még elégett egy
szomszédos telek, s a szétlő élesztve a messze szórt
szikrák miatt egy közel levő utcában egyenesen szél-
irányban még három ház. A körülmenyek valószí-
nűséggel gyújtást gyanítottak, de szinte bizonyos-
sággal lehet állítani, hogy egészen magán érdeki
bosszu az izraelita haszonbérő ellen, ki akkor éppen
Kolozsvárt volt, s korántsem politikai tüntetés, mi-
után a városon semmi mozgalom, semmi surlódás
nem volt a választók között, hanem a legszebb rend-
ben s egyértelműleg szavazott magyar és oláh Ti-
sza László és Huszára.

Az első égés alatt öt kisebb szalmabáz ham-
vadt el. A károsultak felségelésére azonnal egy iv
indult meg, melyet a főispán br. Kemény György,
b. Huszár Károly és Tisza László urak 25—25
forinttal nyitottak meg, s eddig bizonyosan jóval
túlhaladja a 100 forintot.

* Ügyvéd Tompa Károly a napokban ve-
zette oltárhoz Vizakna Fremdel Ivánka kis-
asszonyt. E családi ünnepélyt kétszeressé tette azon
körülmény, hogy ugyanakkor tartá esküvőjét hely-
beli ügyvéd Váradai György is Fremdel Atalá-
val. A két testvért tehát két ügyvéd nyerte el,
s így állhatatosan hiszünk, hogy a boldog szülök-
nek több ügyvédre csakugyan nem lesz szükségük!

* Figyelmeztetjük a közönséget színházunk
jóbirtú táncmestere, Kajetán Lipótra, ki több
mint 19 évig a legszebb sikerrel működött Nagy-
Váradon, hol bizonyosan sajnálják távoztát. Ajánl-
kozik mindennemű társas táncok betanítására, s
azon esetben, ha társulatok alakulnának, kész tíres
óráiban szolgálatát felajánlani. Bővebb értesítést
nyerhetni a színház irodájában.

Figyelmeztetjük az olvasó közönséget, s
kiválólag a hazai politikával foglalkozókat Sándor
Józsefnek „Erdély Magyarország kiegészítő ré-
sze” című munkájára, a mely külön kötetben meg-
jelent, s a helybeli könyvárusoknál is kapható. E
munkát Pfeifer adta ki Pesten, kiállításra eszinos.
Tartalma a következő: Bevezetés. 1) Az erdélyi
részek viszonya Magyarországhoz a mohácsi vér-
nap előtt. 2) Erdély egymaga sohasem vált el Ma-
gyarországtól. 3) Miért nem egyesült Erdély 1848
előtt ismét teljesen a királyság többi részeivel? 4)
Erdély magyar államjellem. 5) A szebeni gyűlés
előzményei. 6) A szebeni tart. gyűlés összehívása.
7) A tart. gyűlési követelések. 8) A tart. gyű-
lés tagjai. 9) A magyar képviselők magatartása.
10) A tart. gyűlés tárgyalásai. 11) Az eredmények.
Zárszó. A főbb tartalom mutatja a munka kö-
rét és irányát, s az író éppen a maga idejében
adta ki munkáját, midőn a képviselőre azon fel-
adat vár, hogy az egyesülettől hozott törvény fe-
lett az ország törvényei s jog alapján mondja ki
törvényes meggyőződését.

* Közlebről Pesten a Deák-pártnak nagy
értekezlete volt b. Eötvösnél, hol a következő pon-
tokban egyeztek meg az első felirat tartalmára
nézve: 1) A jogfolytonosság tényének elismerésé-
nek követelése. 2) Az ország integritásának hely-
reállítása. 3) Felelős kormány kinevezése. 4) A vár-
megyék ideiglenes helyreállítása az 1848-ki törvé-
nyek alapján. 5) Az államszükséglet fedezésére szó-
ló eszközök csak felelős kormányának szavazandók
meg.

* Mint biztos hirt írhatjuk, hogy a már kü-
szöbön levő országgyűlésünk alkalmával a több hir-
lapok által igen feldicsért orosz udvari büvész, Becker
tanár, az ugynevezett „északi büvész” városunkat
meg fogja látogatni. Tanár Becker a közlebről idők-
ben Szt. Pétervárt tartott előadásokat az udvari
színházban, valamint a Moskaui nagy színházban is,
és azon szerencsében részesült, hogy a Szt. Péter-
vári császári teli lakban, Sándor császár, a csá-
szárné és az egész udvari személyzet előtt két elő-
adást rendezhetett, hol a czár kegyét annyira meg-
nyerte miszerint az „udvari büvész” cím és
egy brilliáns gyűrűvel ajándékozta meg. Beutazta
a Kaukázust, a Fekete tenger mellékeit. Konstan-
tinápolyban is tartott több előadást, ezek közül egyet
a Sultán, egyet a hárem előtt, a mikor is a Sultán
elismerése jeléül egy gyémántokkal ékített órát
ajándékozott neki. Most Erdélyt látogatja meg, és
legközelebről Kolozsvárt szándékszik büvész elő-
adásokat tartani. Vele utazik egy Leidesdorf nevű
tanár, ki földtani és csillagászati képeket mutogat.

* Éppen most érkezett meg Stein János
könyvkereskedésére a már is nagyhirre kapott
„Posner leltára” című igen ügyesen s cél-

szertien berendezett jegyző könyv, mely nélkül-
özhetetlen minden művelt emberre nézve, külön-
sön ajánljuk a követ uraknak, kik benne megbe-
csülhetetlen kérdésközt lelnek, egy vagy más meg-
fejtendő kérdésekhez adatokat gyűjteni, például: a
könyv minden felső lapján reá van nyomva ve-
zérszó, egyes tárgyak s kutfő. Ha tehát
valaki az adó kérdéséhez akar adatokat szerezni,
a vezérszó alá oda írja: adó, az egyes tárgyak
alá: a tárgy részletét melyről jegyzetet akar nyerni,
végre a harmadik a kutfő rovat alá az adó, könyvet,
hírlapot, beszédet vagy rőpiratot, a hol tárgyára vo-
natkozó idézetet vagy törvény-cikkelyt kap, így
például „Pesti Napló 1865” évfolyama, ez, s ez a
száma vagy ez s ez rőpiratban a 129. lapon. stb.

Ezen az uton rendszeres munkát képes elő-
állítani bár ki, mert műve, értekezlete vagy beszé-
déhez együtt lehetnek a jegyzetek, csak reájok kell
nyitni, a helyett, hogy napokig, vagy hetekig ku-
tatna utána. Ugyan ily uton tehetünk jegyzéseket
bármely magán ügyünkben, utazás közben, legki-
vált pedig országgyűlés alatt, hol egyik törvény a
másik után van idézve.

Hosszasan tudnánk beszélni ezélszerúsége mel-
lett, de leginkább óhajtanók mentől nagyobb kör-
beni elterjedését, hogy tapasztalat után gyűződjön
meg mindenki előnye- s ezélszerúségéről. Ára na-
gyon eszinosan bekötte csak két forint o. é.

* A magyar kir. testőrség visszaállításáról
legújában ismét sokat beszélnek, miért is nem
leend felesleges ez intézetre vonatkozólag pár ér-
dekes történelmi vonást fölleveníteni. A magyar
királyi nemes testőrséget 1760-ban Mária Terézia
alapította, az ország rendei tartották azt fenn, s a
sereg kapitánya az ország zászlósainak egyike. A
testőrök ifju nemesek valának Magyarországból, va-
lamint a mellékterületekbelől, hadnagyi rangban
álltak s néhány évi szolgálat után vagy a hadse-
regnél, vagy Magyarország polgári hivatálatnál al-
kalmaztattak. Pompás nemzeti egyenruhájuk ezüst-
tel díszített vörös dolmány és nadrágból állt, a ló
cazfarangja zöld volt, szintén ezüsttel hímözve, és
nagy ünnepélyek alkalmával tigris bőrt viseltek vál-
laikon. A magyar testőrség részére a királynő ál-
tal csupán e célra megvett herceg Trautson-féle
palota a bécsi St. Ulrik külvárosban jelöltetett ki
lakhelyül. E fényes testőrség Pozsonban 1760. sept.
23-án tette le az esküt, s a következő oct. 1-jén
Izabella pármái hercegnő, II. József császár meny-
asszonyának megérkezésekor vonult ki ünnepélye-
sen először. A daliás ifju alakok magas kócsagtól-
las kalpagjaikban, tizes magyar szürkeiken ülve,
roppant hatást idéztek elő Bécsben. A drága-kő és
gyöngy-díszítvény, melyben herceg Eszterházi
Miklós udvari ünnepélyek alkalmával a csapat élén
lovagolt, Európaszerte el lőn híresedve. Csak ma-
gán a dolmányon több volt egy millió forint érték-
ű drágaságnál. A testőrségben több jeles tudomá-
nyos férfi is szolgált, így például Barcsai Ábra-
hám, Bánóczi Sándor, Bessenyei György,
Kisfaludi Sándor és mások. 1848. sept. 11-kén
a magyar testőrség beadá lemondását s az épüle-
tet előbb a cs. kir. csendőrség, később a cs. kir.
hadparancsnokság foglalta el.

* Mig az előbb fennállt kötelezettség, mely
szerint az utleveleket az austriai csász. birodalom
bensejében is fel kellett mutatni s látomoztatni,
1857-ben szüntettetett meg, s ettől kezdve a biro-
dalomnak határait szorítottott, ő Felsége legújában
helybenhagyani méltóztatott, hogy az utlevelek
előmutatása s látomoztatása ezutánra a birodalom
határain is megszűntetendő s ezen, valamint is kö-
vetkezményteljes intézkedés már legközelebb fog
életbe lépni.

Nyilvános köszönet.

Mintán az Alvincz-Zám közötti vasutvonal
geologiai szerkezetének vizsgálatát, valamint e vonal
közlebrében eső érdekesebb paleontologiai lelhe-
lyek kutatását két havi idő alatt, az erdélyi orszá-
gos muzeum érdekében befejeztem, szoros köteles-
ségemnek tartom mind azon urak és hölgyeknek,
kik törekvéseimben elősegítettek, e helyen is leg-
mélyebb köszönetemet és forró hálámat nyilvánítani.
E számos egyén között különösen ki kell emelnem
orvostudor Lészai Dániel urat egész családjával,
továbbá dr. Szabó István urat és Hunyadmegye
nagyerőmű főispánja báró Noposa Ferencz ő méltó-
ságát, kik vendégszereteten kívül nem csak
mindent elkövettek a kirándulási szokott akadályok
könnyítése s elhárítására, hanem muzeumunk gyűj-
teményeit is becses ajándék-példányokkal gazdagí-
tották. A hölgyek közül Torma Zsófia és Szabó
Istvánné urnok adományait kell leginkább megem-
lítenem. Ha ily tudományos férfiak és mivel höl-
gyek nyújtanak segédkezet, akkor lehetetlen, hogy
a kitűzött célt, óhajtott eredményt ne koszorozza!

Azonban fájdalom, azt sem szabad elhallgat-
nom, hogy nemes Alsó-Fehérmegye bizonyos méltó-
ságos szolgabirája minden felkéréssem és a le-
endő költségek fedezésének biztosítása mellett sem
kivánt tervem kivitelének könnyítésére, hatalmában
álló segítő eszközt nyújtani.

Pávai Elek.

(*) **Nemzeti színház.** November 9-dikén
„Seridán”, Lange Aylicnak ügyesen scenirozott szép

nyelven írt színműve, melynek egyik legfőbb hibája
marad, hogy minden felvonásban ki ri a par force
hatásvadászat. Ezáltal csak két alakjáról szólunk,
s nehogy figyelmetleneknek látszassunk, kezdjük
mindjárt Lukácsiné asszonyon, ki ez östve a da-
rabbal egyik legtestetesebb alakjában lépett fel elő-
ször közönségünk előtt, hosszú idők eltelte után.
Rövid észrevételünk az, hogy az érzélgés a színész-
nőnél olyan, mint a szakács kezében a cukor, mig
helyén használja izletes, de mihelyt túlmértéken
megy, élmogyóssá válik; el kell azonban is-
mernünk Lukácsiné asszonyban annyit, hogy elég
othonossággal mozog a színpadon, s igen eszinos
alak.

November 10-kén „Szép Marquisinó.”

November 11-kén „Zsidó bölgy”, Fehérvári
Mari a hercegnőt elragadó szépen éneklé, színpa-
dunkon legalább e szerep illetékesebb kezekben
nem volt soha. Kocsis Irma k. a. a czimszerepben
sikerrel működött, s szorgalmának ma is elvitáz-
hatlan jeleivel találkozunk, mely a legszebb jövő-
vel biztathatja közönségünket. Odrynak ma is sze-
repe a legjobbakközé tartozván, csak díesérettel
emlékezhetünk meg róla, mint legtöbbszőr. Vajha
leszokna végképpen a tremolozásról, mely bizonyo-
san csak kárára esik szép rokonszenves hangjának.
A mi Dallí urat illeti, ma a szó szoros értelmében
gyenge volt, hangján a folytonos rekettség uralko-
dott, s helyenként e miatt kimerültnek látszott. A
kik Dallí urat teljes hangjával hallák, ez östve ba-
josan ismertek volna reá.

Politikai hírek.

Franciaország. Páris, nov. 8. A kül-
ügyministeriumban az a nézet uralkodik, hogy
Franciaország viszonylatai a külbatalmakhoz áta-
lában véve még soha sem állottak oly jól, mint
most, s tekintélye sem állott soha oly magas fokon
mint jelenleg. Nevezetesen sikerült a mostani kor-
mánynak elosztani azt a bizalmatlanságot, melyet
mindenütt tápláltak Franciaország irányában, mig
ellenben a többi hatalmak egymás közötti viszony-
latai sok tekintetben feszültebbek. E szerint tehát
Franciaország állapota, viszonylag véve a legjobb
másokéhoz képest. Ezen nézetet a legfelsőbb körök-
ben is osztják, s igyekezni fognak — ezen helyzet
előnyeit nem kockáztatni előrelátó beavatkozások
által, sőt ellenkezőleg — illendő visszatarthatóság
mellett minden irányban biztosítani.

Guérault („Opinion Nationale”) ismét felemlíti
eszméjét a porosz-francia szövetség megkötését
illetőleg. Azonban megmondja, hogy ez nem tör-
ténhetik meg előbb, mig Bismark Poroszország
belviszonyait át nem alakította. Guérault különben
ma Bismarkot fél Cavournak nevezi. — Ugy látszik,
hogy Napoleon herceg kibékülése az udvarral nem
sokára létre fog jönni. Ha igaz, hogy a császárné
maga hitta meg Clotilde hercegnőt Compiègnebe,
egy minden a legjobb uton volna. Más részről ellen-
ben azt beszélük, hogy a császár maga szándéko-
zék a kiállítási bizottmány elnökségét elfoglalni.

Olaszország. Sella pénzügyér választóihoz
tartott beszéde már is diplomatai reclameokra adott
alkalmat, érdekesnek találjuk ennek a külpolitikára
mutató részét közölni. Az olasz minister többek
közül így szól: „1866 dik évi december hóban a
franciák eltávoztak az ugynevezett Sz. Péter
örökségéből, s mi kötelezzük magunkat, annak a
mi területünkről való bármilyen megtámadtatását
elhárítani. Lelkiismeretes loyaltással fogjuk e kö-
telezettségünket teljesíteni. Mindenkit lázadónak fo-
gunk tekinteni, a ki a szeptemberi conventiót meg-
sérteni akarná. A pápa világi hatalmának saját
erejére támaszkodással meg kell történni a kísér-
letnek, még pedig úgy, hogy még csak árnyéka se
forduljon elő a részünkről erőltetésnek. A római
kérdés nem olyan, melyet erőszakkal lehetne meg-
oldani s nem is akarja azt Olaszország ily módon
megoldani. — Olaszország meg akarja győzni Eu-
rópát s az egész világot a felől, miszerint nemzeti
programját tudja teljesíteni, s egyszersmind a ke-
reszténység feje irányában vendégszeretetet is ké-
pes gyakorolni. (Helyeslés.) Az nem szenved két-
séget, hogy nehéz helyzettel küzdünk, de hát mi
haszna lepleznünk, rejtegetnünk azt. Elég ámulást
vetethünk magunknak szemünkre, melyek az ör-
vény széléig vittek bennünket. Jó lesz tehát jövőre
tisztábban látnunk.

Még a velencei kérdéstről kell hogy szóljunk.
Ea reám nézve ez is pénzügyi kérdés. Ezen kér-
dést vagy háboru, vagy egyezség utján lehet csak
megoldani, más módja nincs a megoldásnak. A há-
boru vagy egyedül, vagy szövetségeseikkel visel-
hető. Az első esetben roppant pénzüsszegek szük-
ségesek és még nagyobb hitel, hogy pénzt kaphas-
sunk; egyiknek sem vagyunk birtokában. De szö-
vetségeseink se találkoznak, ha nincs az ember jól
ellátva maga részéről is pénzzel és katonákkal;
más részt meg gyakran terhesebbek inkább, mint
hasznosak a szövetség. Ha mi támadatunk meg,
akkor úgy fogunk cselekedni, mint azok, a kik há-
zukat, feleségüket s gyermekeiket védelmezik; de
támadó háboru Velence ellen nem lehetséges a
nélkül, hogy előre el legyünk dűsan látva pénzzel.
Hogy a velencei kérdés egyezkedés utján eldön-
tessék, az még pár év előtt álmodozásnak látszott.

Most már nem tagadhatni, miszerint ide vonatko-
zólag a közvélemény Németországban, sőt magá-
ban Bécsben is jelentékeny haladást tett. A köz-
lebről napokban láttuk, hogy egy előkelő államfér-
fitől, ki a clericalis párt fejének mondható, érde-
kes munka jelent meg, melyben kimutatja, misze-
rint Austria gyengeségének fő okául Velence bir-
toklása tekintendő, a mely semmi áron nem akar
Austria alá tartozni. Ámde a kiegyezkedés lehetővé
tételéhez szintén szükségesek az egyezség teljesít-
hetését biztosító eszközök, ehhez pedig mindenekelőtt
megkivántatik, hogy Olaszország hitele minden két-
ségen feljül álljon. Ha egyszer rendületlen az Olasz-
ország pénzügyeiben vetett bizalom, akkor nem ma-
rad el sokáig a lagunák városába bevonulásunk
ideje.

Németország. Berlin, nov. 8. Tegnapi
este megérkezett Bismark, ma a minisztereket fo-
gadta, azután a királyhoz ment. A „Prov. Corr.”
Poroszországnak a nemzeti egylet irányában vi-
szonylatáról szólván, mellőzi a dolgot, a mennyi-
ben rendszabályozások czéloztatnak. Kiemeli, hogy
a nemzeti egylet czéljai soha se voltak Porosz-
országi is. Poroszország mindenkor visszautasítja
magától Németország vezetését, ugy a mint azt a
nemzeti egylet értelmezi, mivel az Poroszország
olbukását föltételezná. A nemzeti egylet s az egy-
leteskedés ellen czélzó netaláni elhatározásoknak
semmi köze Poroszországnak a hűségnek ügyébeni
óhajtaival. A közép államoknak a szövetséggyűlé-
sen megújított eljárása — mond a „Corr.” — sike-
retlen lesz, mint az előbb volt, mert a megoldás
most jobban függ Austria és Poroszország egyet-
értésétől, mint bár mikor.

É-Amerika. Philadelphában az amerikai
fenianusok nem rég congressust tartottak. Ámbar a
tanácskozások titokban tartottak, egyetmást mégis
megtudták a közönség. Több amerikai tábornok
egyenruhában vett részt a tanácskozásokban. Az
Unio minden részéből jelentek meg küldöttségek;
csak a kath. papság nem volt képviselve. A con-
gressus negyedik ülésében Mr. Mehan, a feniek
egyik vezére, ki épp most tért vissza Irhonból,
egy tudósítást olvasott fel, melyben hírlí adatik,
hogy daczára az angol kormány szigorú rendszabá-
lyainak, minden kívánságuk szerint megyen.
Ezen tudósítás lelkesült fogadatra talált. Az elnök
indítványára elhatározottat, hogy a tanácskozások
nem vétenek jegyzőkönyvre, nehogy abból az
ellenség értesüléseket szerezhessen. Több amerikai
tiszt felajánlotta szolgálatát. A fenianismus e con-
gressuson az amerikai köztársaság mintájára újra
szerveztetett.

Ujabb. A „Nat. Ztg.”-nak írják: Azon
újra felmerülő hírek, hogy a hercegségek
kérdésébeni definitivum iránt újra megkezdet-
tek az alkudozások Poroszországgal, alapta-
lanok. Itt okvetetlen be fogják várni a ber-
lini kabinet nyilatkozatait, hogy az lesz
kénytelen a kezdeményező lépést megtenni.
Elvileg itt semmi ellenvetésre se gondolnak
a hűségnek Poroszországra kebelezhetése
ellen, föltéve, hogy ha Poroszország elhatá-
rozza magát területi kielégítés adására. —
Azt, hogy Poroszország biztosítsa Austria
nem német birtokait, nem fogják töle kíván-
ni, meg lévén róla győződve, hogy azt Po-
roszország megtagadná. — noha vannak olyan
befolyásos személyek Berlinben, kik az ezen
alapon kötendő egyezséget lehetségesnek tart-
ják és pártolják is. Hanem ezen párt oly
felülnő kisebbségben van, hogy nézetei s
törekvései alig bírnak nyomatékka, arra pe-
dig legkevésbé képes, hogy Austriának oly
biztosítékot nyujtson, a melyhez az fogó-
zhatnak. Pénzbeli kielégítésről pedig itt már
azért sem akarnak semmit tudni, mivel tar-
nak a zajtól, melyet az eféle intézkedés
miatt Európa ütne.

A „Köln. Ztg.”-nak írják: Nardin kívül
még egy más titkoszerű személyiséget is
vettek itt észre a napokban. Ez egy fran-
czia szerzetes, kit Rómában a „francia kö-
vetség theologusának” neveznek. Félhivatalos
tárgyalásra a követségi theologus sokkal al-
kalmasabb lenne Nardinál, mintán bekülé-
keny érzelmű és a francia diplomacia né-
zeteinek javára dolgozik. Épp ezért azonban
nehezen lesznek iránta nagy bizalommal a
vaticánban. — Montebello tábornok, mint állít-
ják, tegnapi szintén magán kihallgatáson volt
a királynál. A miniszterelnök a francia tá-
bornok előtt egy meglehetősen teljes pro-
gramját fejtegette azon politikának, melyet
Olaszország a római kérdésben követni szán-
dózik, s mely program a tábornok tet-
szését is megnyerte volna.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

November 14-kén: 5% Nemzeti kölcsön 100
ft. 69.35.—5% Metalliques 100 ft 65.85.—Bank-
részvény 779.—Hitelintézeti részvény 200 forint
160.70.—London 10 ft st. 100 ft 23 1/2, kr 107.60.
—Ezüst 107.25. Cs. kir. arany 5.17.—1860.
kölcsön 85.50.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

(344)

RINDT KÁROLY

KOLOZSVÁRI VAS- ÉS ÉRC-ÖNTŐÉJE.

Van szerencsém a külmonostorutczában 69. szám alatt berendezett Vas-öntödémert a t. ez. közönség figyelmébe ajánlani, s felvállalok öntés végett min denemű vas- és érc- munkákat, nevezetesen:

- Géprészeket,
- Szűj és fogas kerekeket.
- Vízvezető vas csöveket.
- Tűz rostélyokat.
- Vas lemezeket tüzhelyekbe.
- Retortákat Szeszgyárokba.
- Kocsitengelyeket vagyis puskákat.
- Siremlékeket temetőkre.
- Kapu bálvány védőket.
- Lámpa oszlopokat.
- Vaskerítéseket.
- Angol kávéőrölket.
- Csiga grádicsokat.
- Érc- Lagerokat vagyis perselyeket.

A vas- és érc- öntésben szerzett sok évi tapasztalataimnál fogva biztosíthatom a t. ez. közönséget, hogy az öntödéméből kikérült vas munkákkal, azok tisztaságát, finomságát és tartósságát tekintve, sem Erdély sem Magyarország vashámorai nem mérközhetnek.

A megrendeléseknek, akár személyesen, akár levél útján történjek, gyors és pontos teljesítéséért kezeskedem a lehető legolcsóbb árak mellett.

Kolozsvárt, november hóban 1865.

RINDT KÁROLY, vas-öntő.

(337)

Ditmár R. lámpa ratára

Csapó Sándornál Kolozsváru

Petroleum-lámpák

legújabb szerkezetű s legesinosabb formájú ugynevezett

Moderateur-lámpák

porcellán és bronceból.

Függő lámpák termek és éttermekbe.

(tetszés szerint Moderateur-lámpáknak, vagy gyertyákhoz alkalmazhatók.)

Továbbá: minden fajú lámpákhoz való üvegtékék, cylinder-üvegek, s valódi amerikai Phoenix-lámpa belek. Seholt sem kap hatók olcsóbb árban mint

Mindennemű

Tűzoltó vízipuskák,

keleti vízipuskák, tűzoltó-szerek, házi kúta, nyomtató, bor-, sör-, juhmosási, rét-meg-öntözési és ganélt szivattyuk, borprés, szőlőcsipető, vas eszterga, decimal és centi-mal mérlegek készen találtnak a gépgyárban

HOFFMANN J. B-nél dohányutca 11 sz. Pesten,

mely 15 évtől fogva tűzoltó vízipuskákat, szivattyukat és decimal mérlegeket készít, melyek kiállításoknál a nagy ezüst éremmel tiszteltettek meg.

A vízipuskák árai 3 vederig, 6-12 vederig kézi targonczák székér vízipuskák

Veder tartalom 0 1 2 3 6 8 10 12

Ar oszt. ért. fit 25 60 80 150 450 500 800 1000

A törvényes és szilárd decimal mérlegek árai:

Erő mázsákban 1/2 1 2 3 5 8 10 15 25 40

Súly nélkül fit o. é. 14 16 18 21 25 30 37 46 60 80

Sullyal fit o. é. 15 18 21 25 32 40 48 60 86 122

Az öntött vasból készült közönséges nemű házi kutaknak árai:

Kut mélysége öleken 1 2 3 4 5 6

Teljes kutak fit o. é. 55 65 75 85 95 105

A bővebb folyó árak ábrákkal a Képes naptár és Pesti Lloyd naptárban talál hatók és kivánságra elis küldetnek. (144) 16/11 (10-*)

MEGJELENT

Stein Jánosnál s általa minden könyvkereskedésben kapható

Okmánytár

Erdély legújabb jogtörténelméhez.

1848-1865.

Összeszedte SÁNDOR JÓZSEF. Ára 2 frt o. ért.

Postán megrendelt példányért fuvarlevélre megkivántató bélyeg- és pakolásért még 10 kr melléklendő.

KOLOZSVÁRI KÉPES NAGY NAPTÁR,

1866-dik évre

Szerkeszti K. PAPP MIKLÓS.

II-dik ÉVFOLYAM.

Ára e terjedelmes naptárnak csak 1 forint.

Postán megrendelt példányért fuvarlevélre megkivántató bélyeg- és pakolásért még 10 kr melléklendő.

A legkitünőbb írói erők közreműködése mellett szerkesztett naptárt legjobban fogja ajánlani maga a tartalom:

I. NAPTÁR RÉSZ. Dózsa Elek életrajza. II. SZÉPIRODALOM ÉS TÖRTÉNELEM: 1. Pál-beli szép Antal (O székely ballada) közli Vas Tamás. 2. Egy év mulva. (Beszély) Balázs Sándor. 3. Édes kedves feleségem! (Költemény) Szász Károly. 4. „Az enyedi nagy romlás” 1704-ben (Történelmi tanulmány) P. Szathmári Károlytól. 5. Debrek október 25-én 1863. (Költemény) Lidora. 6. Bethlen Gábor és a protestáns szövetség. (Történelmi tanulmány) Szilágyi Sándortól. 7. Ember életének szentül való folytatására intő magyar versek (nyelvészeti emlékek) Cserey Mihálytól 1709-1801 közli Kriza János. 8. Más szép intések (Cseréttől 1709) közli Kriza János. 9. Magyarhoni emlékek külföldön. Közli Miksa György. 10. A székelyekhez. (Költemény) Losonczy Lászlótól. 11. Várhegy, a feketegy jobb partján. (utazási leírás) képpel B. Orbán Balásztól. 12. Népdalok. Vas Tamástól. 13. Népdalok, közli Kriza János. 14. A párizsi nagy opera színház történelmi emlékei, (francziából). 15. A torzképek, (Költemény) Dózsa Dánieltől. 16. Erdély országos fegyverei a) Szamosújvár. b) Nagy Enyed (történelmi s statisztikai közlemény) Hajós Jánostól. 17. A menyasszony (Költemény) Medgyes Lajostól. 18. Egy rejtélyes gyilkosság. (Elbeszélés) Henri Rivierétől. 19. Amint hát?... (Költemény) Hilártól. 20. Hazai képek: a) A stjokai fürdő. b) A sátor. c) Podroji. Pataki Ferenczétől. 21. Rouget de Lisle és a Marsellaise, (Történelmi tanulmány) Papp Mártontól. 22. Poharzás közben (Költemény) Mentovich Ferenczétől. 23. Gunyvers 1676 (nyelvészeti emlékek) A szegény Kevély asszonyokról és udvari pippés leányokról, Torma Károly. 24. Barcsai (O székely ballada) közli Vas Tamás. 25. (A dévai mezőn a Horákkal történt csatáknak rövid leírása) (történelmi emlékek) közli Kriza János. 26. Gyászbeszéd (Satyra) Hóry Parkasztól. 27. Egy kínai mandarin esete (Humoresk) Jónástól. 28. Curiosumok régi jóvilágból. a) A római bál Gyaluban, vagy Belvidere. b) Egy marquer újvi kivánsága 1825-ben

III. TEJMESZETTUDOMÁNY. 29. Azőseber. Sámli Lászlótól. 30. A braziliai forró növény iv s annak aetheticája növényzeti szempontból. Egy erdélyi természetet buvártól. 31. A sirály (Természet tudományi rajz) Gr. Lázár Kálmántól. 32. A Sókról. Gr. Eszterházy Kálmántól. 33. A pók és művésze (képpel) Herman Ottótól.

IV. IPAR ÉS KERESKEDELEM. 34. Porradalmunk egyik utó fájdalma. Gr. Bánffy Bélától. 35. Nemzetgazdaszatunk hátramaradásának némely okai. Sándor Józseftől.

V. MEZELI ÉS KERTI GAZDASÁG 36. A legelő váltógazdaság fontossága hazánkban, idős gr. Teleki Domokostól. 37. Gyakorlati észrevételek az erdő ültetés körül Tisza Lászlótól. 38. A mezői gazda. 39. Állat növény trágya. A szántás. 40. A szántás ideje. 41. A szántás mennyisége s annak száma. 42. A szántás módja. 43. A szántás mélysége s barázdák szélessége. 44. A különböző szántó-észközök. 45. A különböző vaskékek, s hogyan kell azokkal bánni. 46. A vetőmag megválasztása. 47. A vetés ideje. 48. A vetés módja. 49. A vetés ideje. 50. Az alá és fölvetés s annak különbsége. 51. A kapálás. 52. A gabonaművelés érettsége s az aratás ideje. 53. Szénakaszálás. 54. Időváltozati jegyzetek kapálás s aratás körül. 55. Kerti gazdaság. 56. Mivelési váltó rendszer. 57. A meleggy vagy üzde. 58. Meleggyak készítése. 59. A káposzta különböző fajai. 60. A jó káposzta mag. 61. Az ültetés kezelése. 62. Petrezselem, és zeller. 63. Az uborka. 64. Sárgadinnyé. 65. Diszkertészet. 66. Virágoskert. Különbség az egyszerű és teljes virágok között. 67. Mi hat a teljesedésre s miképpen lehet azt előmozdítani? 68. Párosítás, fajnémesítés, teljesítés és újfajták tekintetéből. 69. Magvetés. 70. Az ültetés. 71. Az egy nyári virág növények sorozata. 72.

VI. STATISZTIKAI ADATOK. 73. Erdély tartomány gyűlési statisztika 1863-1864. Nagy-Szebenben. (Közli M. Sándor.) a) Teljhatalmu királyi biztos. b) A tartomány gyűlés tagjai. c) Magyar törvényhatóságok követei. d) Székely-szökek követei. e) Királyföldi törvényhatóságok. f) Egyeseg Községek követei. g) A magyar és székely követei ismételt választása stb. 74. Vegyes statisztikai adatok. Gámán Zsigmondtól. a) Terület. b) Népség. c) Vallás. d) Politikai közigazgatás. e) Rendőrség. f) Közvetlen adók. g) Posták. h) Közigazgatásági hivatalok. i) Törvénykezési hivatalok. j) Pénzügyminiszterium. k) Kereskedelmi-miniszterium. l) Polgári perek. m) Büntető esetek. n) Hadserg. o) Tanügy. p) Földmívelés és ipar. q) Bányászat. r) Állambevételtek és kiadások. s) Fogyasztási adó. t) Vánok. u) Lotteriák. v) Bányászat. w) Pénzverde. stb.

VII. IRODALMI ÉRTESÍTŐ. 75. Az erdélyi Múzeum. Ismerteti Papp Márton. a) Az ásványtár. b) Az állattani osztály. c) Régiségvár. 76. Biztosító társulataink a) Az erdélyi kölcsönös jég- és tűzkármentő társulat. b) Az első magyar általános biztosító társulat. c) Victoria biztosító társulat. 77. Az élet biztosításról. 78.

VIII. IRODALMI ÉRTESÍTŐ. 79.

IX. HÁZI TANÁCSADÓ. A kolozsvári levélpostája indulása s érkezése. 80. Cselédbért, s árendát mutató tábla. 81. Kamat számítás. 82. Távírdák. 83. Bélyeg-illetékekről. 84. Bélyeg-illeték fokozatok. 85. Vásárok. 86. Tiszti czimtára legújabb adatok szerint. 87. Tartalom. 88. Kolozsvári kalanz. 90) Hirdetetek.

POLITICA CONDUCATORILORU

NATIUNIEI ROMANE

din Transsylvania in ceea din urma cinci ani.

Serisa de UNU ROMANU. Ára 25 kr.

(1-3)

- Géprészeket,
- Szűj és fogas kerekeket.
- Vízvezető vas csöveket.
- Tűz rostélyokat.
- Vas lemezeket tüzhelyekbe.
- Retortákat Szeszgyárokba.
- Kocsitengelyeket vagyis puskákat.

- Siremlékeket temetőkre.
- Kapu bálvány védőket.
- Lámpa oszlopokat.
- Vaskerítéseket.
- Angol kávéőrölket.
- Csiga grádicsokat.
- Érc- Lagerokat vagyis perselyeket.

A vas- és érc- öntésben szerzett sok évi tapasztalataimnál fogva biztosíthatom a t. ez. közönséget, hogy az öntödéméből kikérült vas munkákkal, azok tisztaságát, finomságát és tartósságát tekintve, sem Erdély sem Magyarország vashámorai nem mérközhetnek.

A megrendeléseknek, akár személyesen, akár levél útján történjek, gyors és pontos teljesítéséért kezeskedem a lehető legolcsóbb árak mellett.

Kolozsvárt, november hóban 1865.

RINDT KÁROLY, vas-öntő.

(318) (5-10)

Alóírt újból is ajánlja a nagy érdemű közönségnek mindennemű szűcs készítményekkel dúsan ellátott

RAKTÁRÁT

u. m. férfi városi és utazó Bundáit, Buda és Sebastopolkát, országgyűlési díszmentéket, melyek elkészítését a leg-rövidebb időre fel is vállalja, kalpagok és többféle formájú és minőségű sapkákat és más czikkéket, továbbá: mindennemű női Bundáit a legjobb izléssel elkészítve mind kelmére, mind prém és bélére nézve; különösen figyelembe ajánlja a csak egyedül nálla találtató amerikai nyest bőreit, melyek minthogy több szinben fordulnak elő, mind béléseknek, mind prémek használhatók, oly könnyű és oly tartósak, hogy a róka-bélést mind könnyűségre, mind tartósságra nézve jóval felülmúlja.

PROHÁCZKY JÁNOS, szűcs-mester

Kolozsvárt nagy-piacz N. 7.

(18) 16/11 1865.

(19-24)

Valódi MOLL SEIDLITZ-PORA

mely a párisi műkiállításán arany-érmert nyert.

Középponti raktára a „Gólyához” címzett gyógyszerár Bécében, és egyedül az alább megnevezett raktárakban kapható.

Figyelmeztetés. Miután tapasztaltam, hogy az ugynevezett Seidlitz-por használati utmutatásokkal árultak, melyek szóról szóra az enyim szerint utánozva, a közönség csalódására, még saját név-aláírásomat is viselik, s ily módon azok külsőokról itélve saját gyártmányaimmal könnyen felcserélhetők lévén, bátor vagyok azért ezen hamisítások ellenébe óvással mindenkit azon megjegyzéssel figyelmeztetni, miszerint az ilyen műszereknek megkülönböztelése végett, minden állatlam készített skatulya Seidlitz-por saját órá bélyegemmel vanellátva, s minden egyes por-adagot magába foglaló fehér papírosan ezen esmertelőjegy „Moll Seidlitz-pora” (Moll's Seidlitz-Pulver) visznyomáson látható.

Ára egy bépecsételt eredeti skatulyának 1 ft 25 kr. oszt. ért.

Használati utasítással minden nyelven.

E porok számtalan, rendkívül eselben bebizonyult gyógyhatásuknál fogva minden eddigelő ismert házi gyógyszer közt bizonyára a legelső helyre méltóandók. A császari nagy birodalom minden részéből hozzánk beküldött több ezernyi hírlairat részletes bizonyítványul szolgál, hogy azok olymögött dugulás, emésztelenség és gyomorégés, továbbá görcsök, vesebetegség, idegbaj, szívdobogás, ideges főfájás, vértorlás, köszvényeszerű tagfájdalom, s végül hysteria, hypochondria, tartós hanyási inger stb. eseteiben a legjobb eredménnyel használhattak, s a legtarlamosb gygyeredményt vívták ki. Ezen, már nagy csomaggá nőtt levelezés számtalan bizonyítványait tartalmazza azon szenvedőknek, a kik gyakran, miután az allopathiai és vizgyógymódot hasznaltan használhattak ezen egyszerű házi szerhez folyamodtak és egészségüket egyszerte és állandóan visszanyerték. Ezen elismerési iratokban a nép majd minden osztálya u. m. tanítók, kereskedők, kézművesek, művészek, mezei gazdák, tanárok, hivatalnokok, katonák, sőt gyógyszerészek és orvosok is, valamint több oly mindkét nemből való egyének képviselvék, a kiknél azelőtt a leghíresebb gygyóforrások a legkisebb könynyebbülést se idézték elő és a kik csupán a valódi Seidlitz Porok rendszeres használata által lettek tökéletesen egészségesek.

Valódi minőségben kapható csupán csak

Kolozsvárt: RITTER Tr. özvegye gyógyszer. Továbbá Beszterczén: Szongot György. Brassóban: Jekelius F. Fogaras: J. B. Gschader. M.-Vásárhelyt: Bucher M. és Burdats A. N.-Bányán: Haracsek. Nagy-Károlyban: Schöberl. Nagy-Szebenben: Müller gyógyszerész. N. Váradon: Jánky Antal. Segesvárt: Misselbacher. Szász Régen: Wachner & Sebinker. Szászsebesen: Binder F. gyógyszer. Szent-Góthán: Knall K. gyógyszerész. Szerdahelyt: Schimert F. gyógyszerész. Zalathán: Mégay G. A. gyógyszer. Zilahon: Harmath S. F.

A fennebbi czegeknél léteznek még ezeken kívül a

norvégiai „Bergen” városból való valódi DORSCH-MÁJHALZSIROLAJ raktárais.

Ára egy nagyobb üvegnek 1 frt. 80 kr. egy kisebbnek 1 frt. o. é. Az üvegek el vannak látva védmárkossal és kimerítő használati utasítással. Ez az egyetlen faj, mely minden töltés előtt vegytanilag megvizsgáltatik és czinkupakkal elzárt üvegekben küldetik el. — Ezen legtisztább és leghatályosabb májhalzsír faj a dorschhalznak leggondosabb egybegyűjtése és kivilágosítása által van megnyerve, és egyáltalában semmi vegytani kezelés alá nem vonatott, hanem a bépecsételt üvegekben levő folyadék egészen épen és azon állapotban van, miként az közvetlenül a természet által nyújtott. — E valódi Dorsch-májhalzsírolaj Európának minden orvosi tekintélye által mint legjelesbb gyógyszer a mell- és tüdőbajokban, scrophulus és rachitis, köszvény és csúsz, idült hörkiütés, szemgyulladás, ideg- és több más bajokban legsikeresebben alkalmaztatik.

MOLL A. gyógyszerész Bécében, „zum Storch”, Tuchlauben.

Nyomatott az ev. ref. fótanoda betüivel (Bel-farkasutca 74 sz.)

(2-3)

Vadrózsák, Székely Népköltési Gyűjtemény. Szerkeszti Kriza János I-ső kötet 2 frt 50 kr.

Az északi fény. Regény. Kriza János I-ső kötet 3 frt.

Utazás keleten. Irta b. Orbán Balázs. 6 kötet. Egy kötet ára 1 frt.

Szavalmányok növendék leányok számára. Összeállítá Réthi Lajos. Ára 80 kr.

Utirajzok. Irta Zombori Gedő. I-ső kötet: Magyarország, Austria, Morva és Csehország, Németország, Holland, Belgaföld, Angolország.

II-k kötet: Franciaország, Schweiz, Savoya és schweitz határhegyek, Olaszország, Krajna, Karantán és Steierország. A két kötet ára 2 frt.

Csik, Gyergyó és Kászton multja, jelene. Általános és részletes osztályokban. 3 földábrával és egy másolati táblával. Irta Kisbaczoni Benkő Károly. Egy kötet. Ára 1 frt.

Erdélyország Statistika. Irta Kövály László. Első kötet. Ára 1 frt.

Vas Gereben Dixi. Korrajz. Két kötet 2 frt.

Thierry A. Attila, Attila fiai és utódai történelme a magyarok Európába telepedéséig. Fordította Szabó Károly. 3-dik kiadás. Első fizet. Ára 1 frt.

Thiers A. Első Napoleon trónlemondása. Elba-sziget. Visszatérés. Fordította Keeskemény A. Ára 2 frt.

Waterloo. Ára 1 frt.

I. Napoleon Szt.-Ilona szigetén. Ára 1 frt 20 kr.

Szalay László. Adalékok a magyar nemzet történetéhez a 16-dik században. Ára 1 frt 20 kr.

(343) (2-3)

Hirdetmény.

HEY VILMOS zongorakészítő Bécsből ideérkezett s tudatja a t. ez. közönséggel, hogy itt léte alatt minden megkivántató zongora igazítást és hangolást elvállal.

Ugy saját gyarából új zongorák itt eladó. Értekezhetni búzautca 120. szám alatt.

Alóírt tisztelettel ajánlja a nagy érd. közönségnek a következőké tére mindennemű

bundákkal és szűcs-portékákkal

NAGYBAN ELLÁTOTT

R A K T Á R Á T,

valamint minden SZÜCS-MUNKÁK elkészítését illo árban.

Raktára: bel-magyarutca 440 szám.

Idős BALÁZS JÓZSEF.

(339) (2-3)

Hirdetmény.

A nagyméltóságú kir. földterhemen-tesítési alap igazgatóságának folyó év október hó 14-éről 92. elnöki szám alatt közzétett végleges és dézma-kárpótlások kibirdetése következtében a t. ez. vételjog-szultakat azok iránti igények kellő bejelentése, valósítása, kárpótlási öszvegek folyóvá tétele, kivétele és kézbesítése iránt, mint a ki ezen a téren kezdet óta működik, a leggyorsabb és legméltányosabb szolgálalom ajánlom. Irodám Maros Vásárhelyt Szent-Miklós utca 711 szám alatt a Csipkés-féle háznál.

Marosvásárhelyt, 1865 nov. 2.

JANCSÓ TAMÁS.

(340) (2-3)

Erdélyben otományi születésű Komáromy Andor ny ezennel fölkéréti jelenlegi lakhelyét vagy tartózkodását alóírttal mint F. I. Giers, W. Hess, és C. F. Fieger a Rajna melletti Bonni urak felbaltalmazottjával tudatni.

LATZKÓ MÓRITZ,

gyárnok Bécében Drachengasse.